

Faktory predikujúce vyšší perfekcionizmus

Čo súvisí s tým, či je človek perfekcionista?

Na túto otázku sme sa pokúsili odpovedať zameraním sa na **viaceré premenné**, ktoré vkladáme do modelu. Konkrétne nimi bol **vek, pohlavie, sebapoňatie a 5 osobnostných črtov Big Five**. Doplnili sme aj vek na druhú, keďže vzťah medzi vekom a perfekcionizmom nemusí byť lineárny.

Sebapoňatie bolo zistené na základe *Dotazníku sebapoňatia (DOS)* (Dolejš et al., 2021).a osobnostné črty vďaka 10-položkového *Big 5* (Považanová & Dolejš, 2020). Našou **závislou premennou bol perfekcionizmus**, ktorý bol zistený na základe *The Frost Multidimensional Perfectionism Scale (FMPS)* (Frost & Marten, 1990; Stober, 1998).

Výsledky boli kvôli účelu tohto projektu zredukované na dichotomické dáta na ľudí s vysokým perfekcionizmom a ľudí s nízkou úrovňou perfekcionizmu. Našou hranicou bolo nájdené **cut-off skóre**, ktoré bolo na hranici **104 bodov**. Je podstatné podotknúť, že minimálnym možným dosiahnutým skóre FMPS bolo 35 bodov, a maximálne mohol participant dosiahnuť 175 bodov.

Perfekcionizmus je sklon ku dokonalosti a snaženiu sa o čo najlepšie výsledky. Na jednej strane je to obdivuhodnou črtou človeka, avšak vôbec nemusí byť len prospešný. Jeho Maladaptívna forma súvisí s vyšším výskytom úzkosti a depresie a preto je perfekcionizmus fenoménom, na ktorý by sa nemalo zabúdať pri výskume (Bardone-Cone et al., 2007). V predošlých výskumoch bolo zistené, že svedomitejší a neurotickejší ľudia majú väčší sklon k perfekcionizmu (Robinson et al., 2021). Preto sme sa túto hypotézu snažili overiť tým, že sme do modelu vložili 5 osobnostných črt podľa Big Five. Rovnaká štúdia takisto zistila, že ľudia vo veku 18-35 rokov boli perfekcionistačejší ako ľudia po 60tke (Robinson et al., 2021). Do modelu sme pridali aj sebapoňatie. Bolo to z dôvodu, že predošlé poznatky ukazujú na negatívnu súvislosť medzi sebapoňatím a perfekcionizmom, čo znamená, že sebavedomejší ľudia sú menej perfekcionistačejší (Fekih-Romdhane et al., 2023).

Dáta použité pre účely **logistickej regresie** boli zozbierané v rámci mojej bakalárskej práce. Analyzované boli dáta 1258 respondentov, v čoho bolo 1043 žien (82,91%) a 215 mužov (17,09%). Priemerný vek participanta bol 33,91 rokov.

Dáta a informácie o tejto správe sú dostupné na: <https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=380>

Tabuľka 1: Výsledky štatistickej analýzy

REGRESOR	POMER ŠANCÍ	WALDOVA ŠTATISTIKA	P HODNOTA
vek	0,913	7,634	0,005*
vek na druhú	1,001	5,376	0,020*
pohlavie	0,680	0,321	0,571
otvorenosť	1,053	1,521	0,217
svedomitosť	1,259	20,144	<0,001*
extroverzia	1,173	11,943	<0,001*
prívetivosť	0,806	20,825	<0,001*
neuroticizmus	1,100	4,798	0,028*
sebapoňatie	0,879	83,908	<0,001*

Poznámka: *symbolizuje štatistiky významné výsledky

V tabuľke 1 vidíme, ktoré regresory boli štatisticky významné a teda o nich môžeme tvrdiť, že súvisia s fenoménom sebapoňatia jedinca. Ide o vek a vek na druhú, svedomitosť, extroverziu, prívetivosť, neuroticizmus a sebapoňatie. Nie všetky tieto regresory však pozitívne súvisia so skúmaným sebapoňatím. Vďaka pomeru šancí vidíme, že **svedomitosť, extroverzia a neuroticizmus súvisia s perfekcionizmom pozitívne**. To znamená, že čím má človek vyššie hodnoty v týchto dvoch črtoch, tým viac predpokladáme, že bude vysoko skórovať aj v perfekcionizme. Naopak, pri prívetivosti a sebapoňatí vidíme negatívnu súvislosť, ktorá nám hovorí, že **čím je človek prívetivejší a má vyššie sebapoňatie, tým bude jeho perfekcionizmus nižší**. Negatívnu súvislosť vidíme aj pri veku, čo by nasvedčovalo tomu, že mladší ľudia sú perfekcionistickejší ako starší, avšak takisto premenná vek na druhú je signifikatná, čo značí, že vzťah medzi perfekcionizmom a vekom nie je lineárny.

Dva regresory sa ukázali ako **štatisticky nevýznamné**. Bolo ním **pohlavie**, z čoho vyplýva, že či je človek muž alebo žena nijak nepredikuje jeho úroveň perfekcionizmu. Nebola preukázaná ani súvislosť medzi **otvorenosťou** a perfekcionizmom.

Pre určenie kvality nášho model sa pozeráme na viacero ukazovateľov. Prvým je Odds ratio, čiže pomer pravdepodobností. Ak by dosahoval hodnotu 1, znamená to, že medzi fenoménmi nie je žiadna súvislosť. **Náš model má pomer pravdepodobností 6,431**, čo **dosvedčuje jeho kvalitu**. Takisto pri testovaní globálnej nulovej hypotézy bola zistená p-

hodnota $<0,001$, čiže predikcia nášho modelu sa líši od nuly. Hodnota Nagelkerke R² je 0,235 a hodnota Cox-Snell R² je 0,170. Tieto dva ukazovatele určujú koľko variability závislých premenných vie náš model zachytiť, pričom maximálna možná hodnota by bola 1.

Záver

Náš model je kvalitný – na to poukazuje pomer pravdepodobností (6,431), testovanie globálnej nulovej hypotézy s p hodnotou $<0,001$ a ukazovatele Nagelkerke R² (0,235) a Cox-Snell R² (0,170). Až 7 zo skúmaných 9tich regresorov bolo štatisticky významných, pozorovali sme teda, že vek, svedomitosť, extroverzia, prívetivosť, neuroticizmus a sebapoňatie predikovali perfekcionizmus. Pohlavie a otvorenosť neboli štatisticky významné.

Zoznam literatúry:

- Bardone-Cone, A. M., Wonderlich, S. A., Frost, R. O., Bulik, C. M., Mitchell, J. E., Uppala, S., & Simonich, H. (2007). Perfectionism and eating disorders: current status and future directions. *Clinical psychology review*, 27(3), 384–405. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2006.12.005>
- Dolejš, M., Dostál, D., Oberaignerů, R., Orel, M., Kňážek, G. (2021). *Dotazník sebepojetí (DOS). Příručka pro praxi*. Univerzita Palackého v Olomouci.
- Fekih-Romdhane, F., Sawma, T., Obeid, S. *et al.* (2023). Self-critical perfectionism mediates the relationship between self-esteem and satisfaction with life in Lebanese university students. *BMC Psychol* 11, 4. <https://doi.org/10.1186/s40359-023-01040-6>
- Frost, R. O., & Marten, P. A. (1990). Perfectionism and evaluative threat. *Cognitive Therapy and Research*, 14(6), 559–572. <https://doi.org/10.1007/BF01173364>
- Považanová, B. & Dolejš, M. (2020). *Big Five Inventory (BFI 10)*. Univerzita Palackého v Olomouci.
- Robinson, A., Divers, R.M., Moscardini, E.H., & Calamia, M.R. (2021). Perfectionism, conscientiousness, and neuroticism: Does age matter? *Personality and Individual Differences*, 172, 110563.

Stöber, J. (1998). The Frost Multidimensional Perfectionism Scale: More perfect with four (instead of six) dimensions. *Personality and Individual Differences*, 24(4), 481-491.
[https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(97\)00207-9](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(97)00207-9)